

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

***ÖT ÉVES A
BABAVÁRÓ TÁMOGATÁS***

2024. július

www.koppmariaintezet.hu

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Tartalomjegyzék

Részletesen a babaváróról	3
Bevezetése	3
Jelenlegi feltételek	4
Gyermekvállalásra vonatkozó szabályok	5
Nem teljesülés esetei.....	6
Babaváró igénybevétele	7
Az igénybe vevők életkora	8
Területi megoszlás	12
Babaváró és jövedelmi helyzet	18
Babaváró megítélése	20
Babaváró felhasználása.....	22
Babaváró népesedési hatásai	23
Babaváró hatása a házasságkötésekre.....	23
Babaváró hatása a gyermekvállalásra.....	26
Babaváró hatása a születésszámokra	31
Összegzés	33

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Részletesen a babaváróról

Bevezetése

A kormány 2019 februárjában jelentette be, hogy elindítja a Családvédelmi Akciótervet, mely hét intézkedésből állt. A hét intézkedés a következő:

- Babaváró támogatás,
- CSOK bővítése,
- jelzáloghitel elengedése,
- négy- vagy többgyermekes anyák szja mentessége,
- nagycsaládok autóvásárlási támogatása,
- bölcsődefejlesztés,
- nagyszülői gyed.

Az intézkedések egy része már 2019 júliusától, másik része pedig 2020 januárjától lépett hatályba.

A Babaváró támogatás volt a Családvédelmi Akcióterv zászlóshajója, amelynek igénybevételére **eredetileg 2019. július 1-től 2022. december 31-ig** volt lehetőség¹, azután a háborús helyzet okozta hatások ellensúlyozása érdekében a kormány még egy évig meghosszabbította az igénybevételi lehetőséget változatlan formában, 2023 év végéig. A Babaváró támogatás kizárólag gyermeket tervező házaspárok számára 2023 december 31-ig maximum 10 millió forintos kamatmentes, szabad felhasználású kölcsönként a bankfiókokban igényelhető támogatásként volt elérhető. A hitel törlesztőrésze legfeljebb havi 51 ezer Ft, futamideje 5-20 év.

Amennyiben a kölcsönkérelem benyújtását követően a családba 5 éven belül legalább 1 gyermek születik, 3 évig nem kell a törlesztőrészeket fizetniük, és a teljes futamidőre jogosulttá válnak a kamatmentes törlesztésre. Ha a második gyermek is megszületik, újabb 3 évre szünetel a törlesztés, és a tartozás 30%-át elengedik. Ha megérkezik a harmadik gyermek is, akkor pedig a teljes fennmaradó tartozást elengedik.

¹ 2024. január 1-től módosul az igénylés feltétele és a kölcsön maximális összege, illetve maximális havi törlesztő összege. (Forrás: [Babaváró r. - 44/2019. \(III. 12.\) Korm. rendelet a babaváró támogatásról - Hatályos Jogszabályok Gyűjteménye \(jogtar.hu\)](#) 2023.09.19-i állapot szerint - Magyar Közlöny 2023. évi 103. szám)

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

2024. január 1-től változtak a korábbi feltételek. A két legfontosabb módosítás, hogy egyrészt a maximálisan igényelhető összeg 10 millió forintról 11 millió forintra emelkedett, másrészt a feleségre vonatkozó korhatár 41-ről a 30. életévre csökkent.

Jelenlegi feltételek

Azok a házaspárok igényelhetik a Babaváró támogatást,

- a) akiknél a feleség betöltötte a 18. életévét, de még nem töltötte be a 30. életévét,
- b) akik rendelkeznek magyarországi lakcímmel,
- c) akiknél az egyik házafél legalább 3 év folyamatos biztosítási jogviszonnyal rendelkezik (a hallgatói jogviszony, a külföldi TB jogviszony és a hallgatói GYED is annak számít),
- d) akiket a bíróság nem ítelt el a jogszabályban meghatározott bűncselekmények elkövetése miatt,
- e) akiknek nincs az állami adóhatóság felé köztartozása,
- f) akiknek, nincs a Központi Hitelinformációs Rendszerben nyilvántartott tartozása,
- g) akik magyar, vagy EGT állampolgárok, illetve EGT állampolgár családtagjai vagy bevándorolt, letelepedett vagy hontalan jogállásúak,
- h) akiknél nem lehetetlen a gyermekvállalás, és
- i) akik vállalják, hogy legalább egyikük a kölcsönkérelem benyújtását követően született vagy örökbefogadott gyermeket a nagykorúvá válásáig, de legfeljebb a kölcsönszerződés megszűnéséig a saját háztartásában neveli.

A szabályozás változása miatt a 2024. december 31-ig terjedő átmeneti időszakban, ha a feleség elmúlt 30 éves, de még nem 41 éves és várandóssága betöltötte a 12. hetet, akkor a házaspár továbbra is jogosult a támogatásra. Az igényléskor nem feltétel az első házasság a mozaikcsaládoknál.

Köztartozás esetén az 5 ezer forintot meghaladó adótartozás számít kizáró oknak, azonban ebben az esetben is 10 munkanapos határidőt kap az igénylő a feltétel teljesítésére, vagyis a tartozásának kiegyenlítésére.

A babavárót nem csak a magyar, hanem azok a külföldi állampolgárok is igényelhetik, akik EGT állampolgárok és azok családtagjai, illetve néhány jogszabályban meghatározott esetben azok kísérői is, azonban ehhez rendelkezniük kell legalább három hónapot meghaladó tartózkodási engedéllyel. Rajtuk kívül még igényelhetik a bevándorolt, letelepedett, illetve hontalan jogállású személyek.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

A felvett kölcsön után járó kamattámogatást és a gyermekvállalás utáni kedvezményeket az állam kifizeti a bankoknak, és kezességet vállal, amiért a támogatott személyek kezességvállalási díjat fizetnek neki. A kezességvállalási díj a fennálló kötelezettség 0,5%-a. A kölcsön törlesztőrésze a kezességvállalási díjjal együtt legfeljebb havi 51 ezer Ft lehet, futamideje pedig 5-20 év.

Gyermekvállalásra vonatkozó szabályok

Amennyiben a kölcsönkérelem benyújtását követően a családba 5 éven belül **gyermek születik**, 3 évig nem kell a törlesztőrészt fizetniük a hitelfelvevőknek, és a teljes futamidőre kamatmentes lesz a felvett kölcsön.

A második gyermek megszületése esetén újabb 3 évre szünetel a törlesztés, és a fennálló tartozás 30%-a elengedésre kerül.

Harmadik gyermek megszületésekor a teljes fennmaradó tartozást elengedik.

A gyermekszámba az igénylők, illetve a támogatott személyek vér szerinti, velük közös háztartásban élő gyermeke, ideértve a magzatot a várandósság betöltött 12. hetétől, valamint az igénylők által közösen örökbefogadott gyermek tartozik. Az igénylővel közös háztartásban élő gyermeknek azt kell tekinteni, akinek bejelentett magyarországi lakóhelye vagy tartózkodási helye az igénylőével megegyezik.

Ikergyermeknél a Babaváró támogatás törlesztési szüneteltetése 3+2 évig jár, vagyis a 3 év letelte után további 2 év szüneteltetés kérhető.

Amennyiben egy házaspár úgy veszi fel a Babaváró támogatást, hogy a nő már várandós, majd 3 éven belül megszületik a második gyermekük, majd újabb 3 éven belül a harmadik, akkor anélkül vehették igénybe a kölcsönt, hogy abból egyetlen forintot is vissza kellett volna fizetniük.

A várandósság betöltött 12. hetétől kezdve a magzat is a megszületett gyermekkel esik egy tekintet alá, ugyanakkor a vetélés vagy halvaszületés tényét az erről kiállított igazolás keltét követő 180 napon belül be kell jelenteni a hitelintézetnek.

A törlesztés szüneteltetését követően a törlesztés tovább folytatódik, amelyről a hitelintézet tájékoztatást küld a támogatott személyeknek.

A hitel futamidejébe nem számít bele az első gyermek születését vagy örökbefogadását követően igénybe vett törlesztésszüneteltetés időtartama.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Nem teljesülés esetei

A Babaváró támogatás kamattámogatása megszűnik:

- a) Ha a támogatott személyeknek a kölcsön folyósításától számított 5 éven belül nem születik gyermeke,
- b) Ha a támogatott személyek egyike sem rendelkezik már magyarországi lakcímmel,
- c) Ha a támogatással érintett kiskorú gyermeket a támogatott személyek egyike sem neveli már a saját háztartásában,
- d) Ha a házasság felbomlik

A kölcsöntartozás hátralévő összege piaci alapú hitellé válik, és a kamattámogatás addigi összegét vissza kell fizetni az államnak.

Ha a házasság felbomlása előtt született gyermek az 5 éves határidőn belül, akkor az addigi kamattámogatást nem kell visszafizetni, azonban a kölcsön ebben az esetben is piaci hitellé válik. Ha valamelyik fél a házasság megszűnését követően és a kölcsön folyósításától számított 5 éven belül új házasságot köt, és az új házastársa megfelel a Babaváró támogatás feltételeinek, akkor a gyermekvállalási támogatásra és a kamattámogatásra újra jogosult lesz.

Ha a házastársak egyike meghal, az özvegy, vagy mindkét támogatott személy 180 napon belül történő halála esetén az örökös, a kamattámogatásra jogosult marad.

Kérelemre a kamattámogatás megszűnése és a visszafizetési kötelezettség alól a kormányhivatal méltányosságból felmentést adhat,

- a) ha a támogatott személyek egyike vagy az új házastárs a kölcsönszerződés megkötését követően megváltozott munkaképességűvé vált, és emiatt a gyermek megszületését nem vállalták,
- b) ha a megjelölt egészségügyi szolgáltató igazolja, hogy a házastársak a kötelező egészségbiztosítás keretében finanszírozott számú, reprodukciós eljárásban részt vettek,
- c) ha a gyermekvállalását azért nem tudták teljesíteni, mert velük szemben a reprodukciós eljárás megkezdése előtt, vagy a reprodukciós eljárás közben kizáró egészségügyi ok merült fel, és egyik reprodukciós eljárásra sem alkalmasak,
- d) ha a házastársak számára a gyermekvállalás egészségügyi dokumentációval igazoltan ellenjavallt.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Babaváró igénybevétele

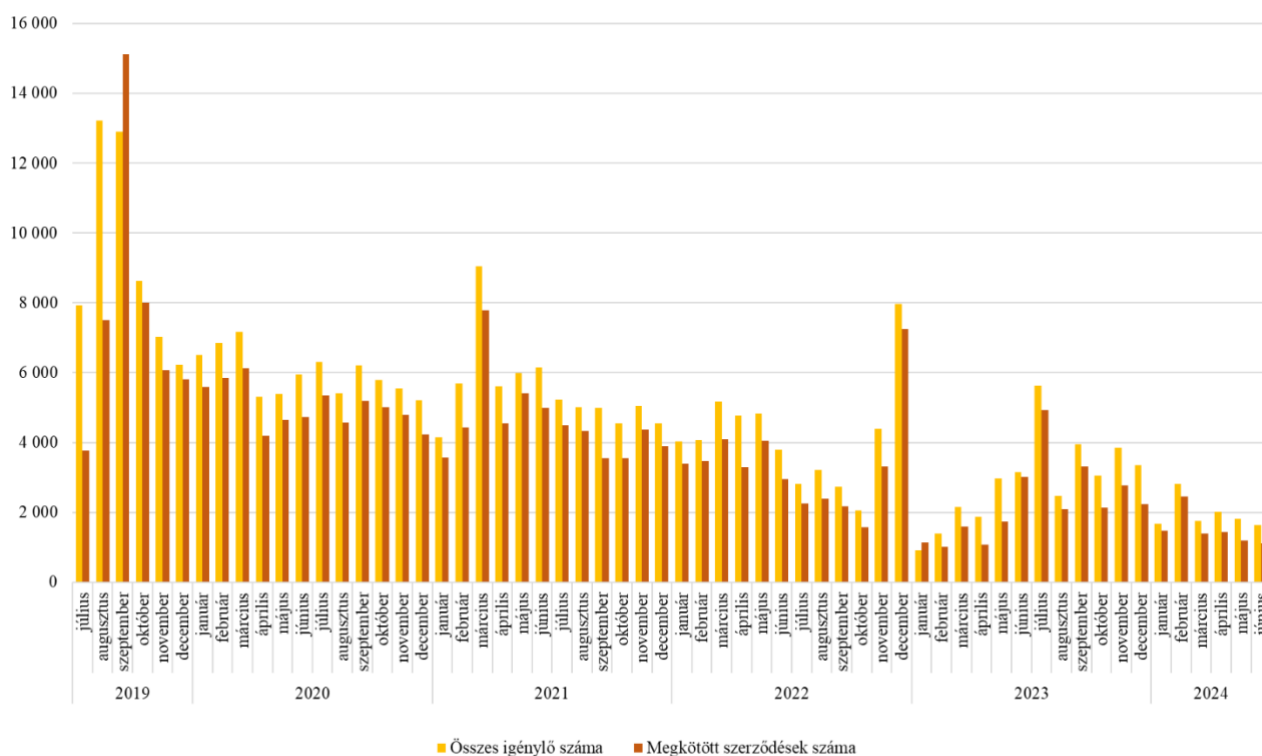
A Magyar Államkincstár (MÁK) által a KINCS számára átadott babaváró támogatási adatok 2024 június 28-ig tartalmazzák anonimizált módon az igénylők és a szerződéskötések számát, az igénylők születési évét, irányítószámot, településnevet és gyermekszámot. Az átadott adatok ügyfélazonosítót nem tartalmaznak, ezért az összetartozó ügyfelek alkotta házaspárokat nem lehet elkülöníteni az adatbázisban.

2024. június 28-ig összesen 245 446 család számára folyósítottak babavárót.

Az összesített szerződéses összeg a Babaváró támogatás esetében a 2019. júliusi bevezetése óta 2 389,9 Mrd Ft, az átlagosan felvett összeg 9,7 millió Ft volt.

A Babaváró támogatás iránti érdeklődés 2019-ben, a bevezetést követően volt a legnagyobb, 2024-re csökkenő tendenciát mutat a havi adatok szerint.

Babaváró támogatást igénylők száma és a megkötött szerződések száma

Forrás: MÁK, KINCS szerkesztés.

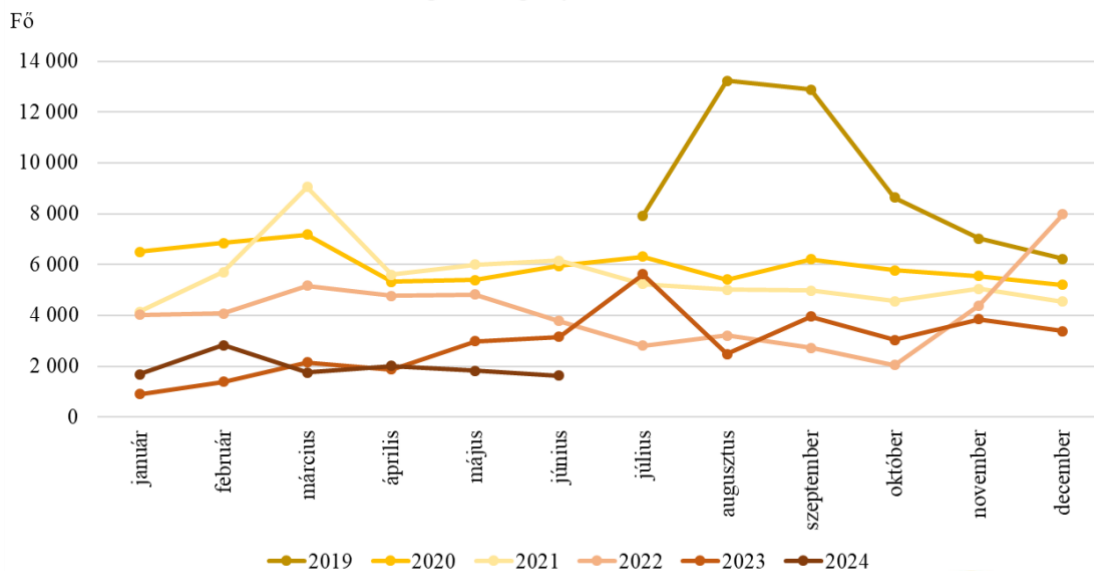
KINCS
KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Babaváró támogatást igénylők száma havi bontásban

Forrás: MÁK, KINCS szerkesztés.

KINCS
KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Az igénybe vevők életkora

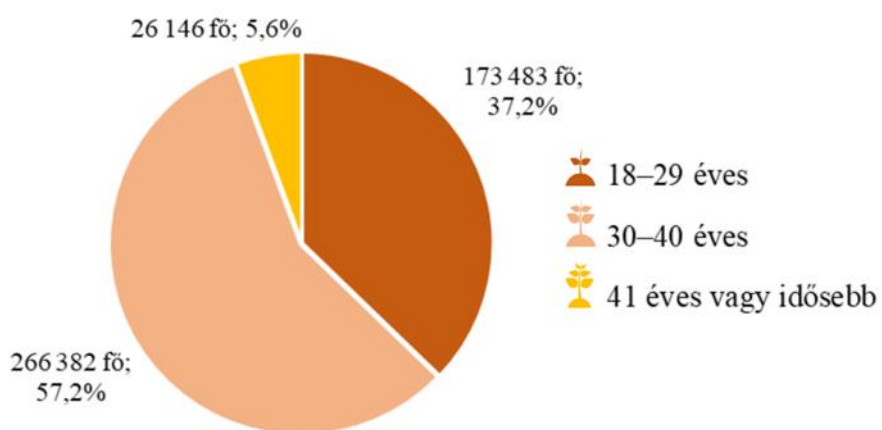
Az igénybe vevők **37,2 százaléka volt 18-29 éves, 57,2 százalékuk pedig 30-40 év közötti a szerződéskötés időpontjában.** A jogszabály (44/2019. (III. 12.) Korm. rendelet a Babaváró támogatásról) korábban az igénylés feltételül szabta, hogy „a feleség betöltötte a 18. életévét, de még nem töltötte be a 41. életévét”, ezért a **41 év fölötti szerződők csak férfiak** lehettek az adatbázisban. A rendelet 2023-as módosítása az igénybevételi feltételekről rendelkező 4. § (1) bekezdést úgy változtatta meg, hogy „a feleség betöltötte a 18. életévét, de még nem töltötte be a 30. életévét, eszerint 2024.01.02-től már a 30 évesek vagy idősebbek is csak férfiak lehetnek.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

A babaváró támogatás igénybe vevőinek megoszlása korcsoportok szerint

Az adatok 2019. július-2024. június időszakra vonatkoznak.
Forrás: MÁK, KINCS szerkesztés.

KINCS
KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

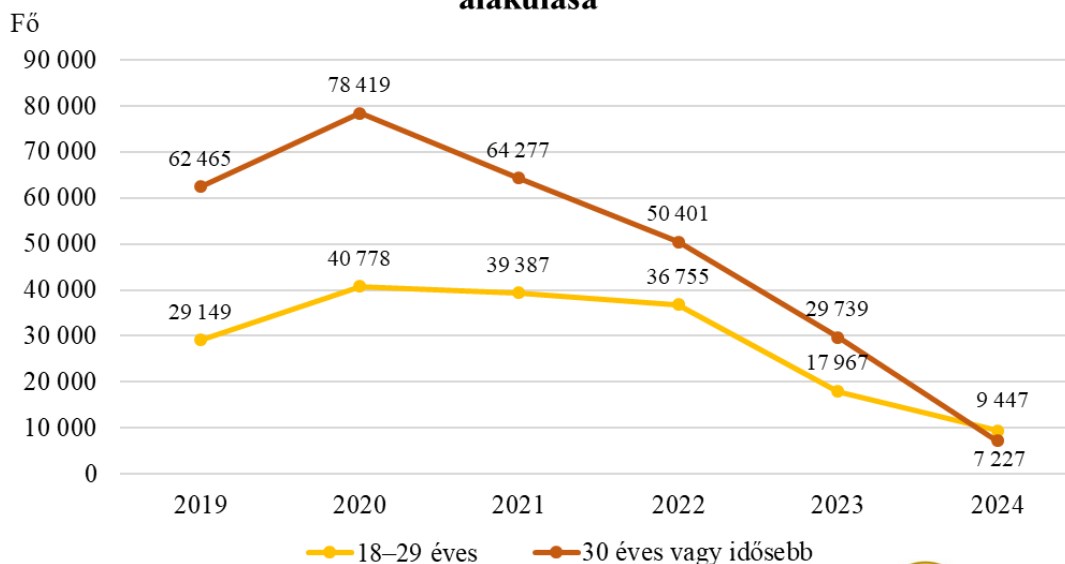
Az igénybe vevők életkora a Babaváró hitel 2019-es bevezetés óta enyhén csökkenő trendet mutat. A 2024. júniusig terjedő időszakig a szerződést kötők **átlagéletkora 31,7 év a teljes adatbázisban**. Az átlagos életkor 2023-ban kismértékben emelkedést mutat, ez valószínűsíthetően az életkor módosításával van összefüggésben.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

A babaváró támogatást igénybe vevők számának alakulása

Az adatok 2019. július-2024. június időszakra vonatkoznak.
Forrás: MÁK, KINCS szerkesztés.

KINCS
KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

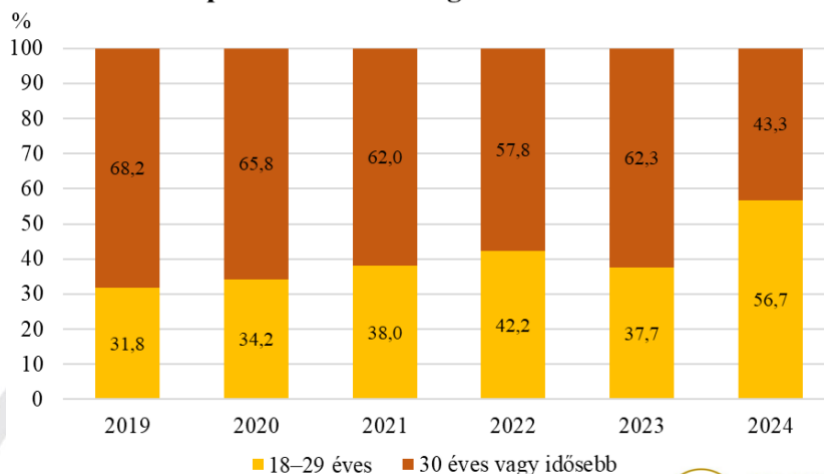
Az adatokból látható, hogy 2019-től 2022-ig folyamatosan csökkent az igénybe vevők között a 30 évesnél idősebbek aránya és nőtt a fiatalabbaké. A 30 év feletti aránya 2023-ban ismét nőtt a jogszabályváltozás miatt, miszerint a 30 évesnél idősebb még jogosult nők már csak ez év végéig nyújthattak be igénylést a támogatásra. 2024 januárjától a babaváró célcsoportja a 30 év alatti nők lettek, ezért jelentősebben növekszik a legfeljebb 30 évesek aránya a szerződésekben.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

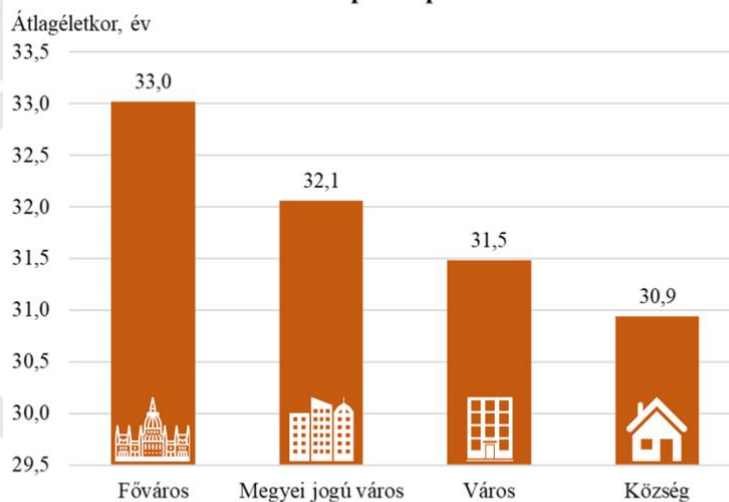
A babaváró támogatást igénybe vevők korcsoportok szerinti megoszlásának alakulása

Az adatok 2019. július-2024. június időszakra vonatkoznak.
Forrás: MÁK, KINCS szerkesztés.

A babaváró támogatást igénybe vevők átlagos életkora településtípus szerint

Az adatok 2019. július-2024. június időszakra vonatkoznak.
Forrás: MÁK, KINCS szerkesztés.

Megfigyelhető, hogy az átlagos életkor az urbanizációs lejtő mentén csökken, azaz az igénybe vevők a fővárosban a legidősebbek, míg a községekben a legfiatalabbak.

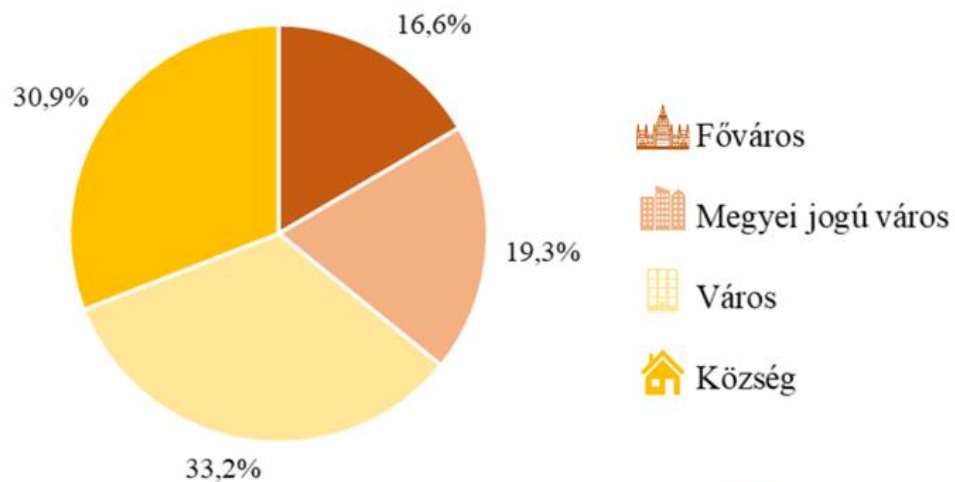
KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Területi megoszlás

Az igénybe vevők mintegy harmada vidéki kisvárosból (33,2%), másik harmada községekből (30,9%), mintegy ötöde megyei jogú városból (19,3%) és hatoda a fővárosból (16,6%) élt a babaváró lehetőségével.

A babaváró támogatás igénybe vevőinek megoszlása településtípusok szerint

Az adatok 2019. július-2024. június időszakra vonatkoznak.
Forrás: MÁK, KINCS szerkesztés.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Fontos kiemelni, hogy az igénybevételi adatok 1-1 százalékpontos eltéréssel majdnem pontosan **megfelelnek a lakossági arányoknak**, hiszen Budapesten él a magyarok 17,4%-a, a megyei jogú városokban 20,5%-uk, kisvárosokban 32,3%-uk, községekben 29,8%-a.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Babaváró támogatást igénybe vevők száma, lakóhelyének lakosság száma és településtípusa szerint 2019. július és 2024. június között ²

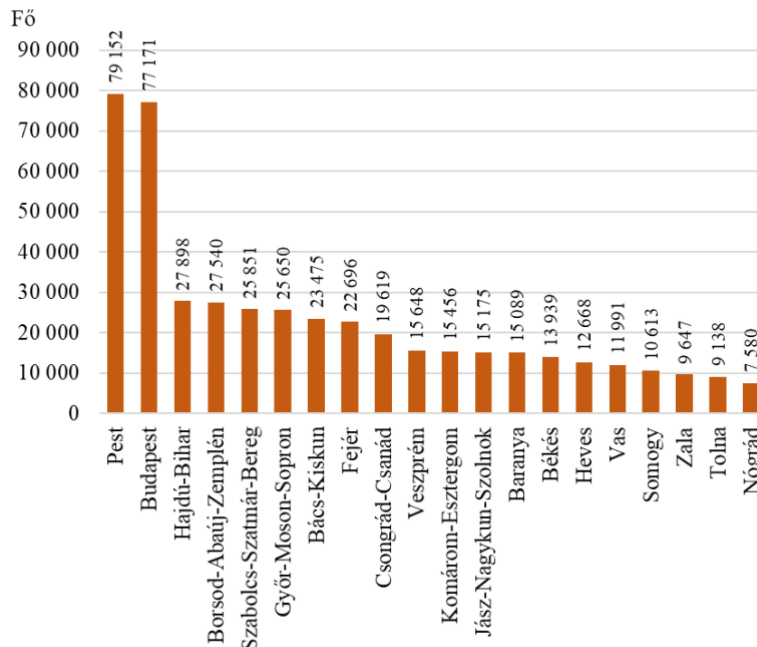
Településtípus	Lakosság szám	Lakosság aránya	Szerződések száma	Szerződések aránya
Budapest	1 671 004 fő	17,4%	77 171 db	16,6%
Megyei jogú város	1 968 793 fő	20,5%	89 921 db	19,3%
Város	3 098 924 fő	32,3%	154 738 db	33,2%
Község	2 861 023 fő	29,8%	144 166 db	30,9%
Összesen	9 599 744 fő	100,0%	466 016 db	100,0%

Az igénybe vevőknél a párok tagjai külön szerepelnek.

Forrás: MÁK, KSH, KINCS szerkesztés

Vármegyék szerinti bontásban az látható, hogy a legtöbben Pest vármegyéből vették igénybe a támogatást (79 152 fő).

A babaváró támogatás igénybe vevőinek száma vármegyék szerint

Az adatok 2019. július-2024. június időszakra vonatkoznak.
Az igénybe vevőknél a párok tagjai külön szerepelnek.
Forrás: MÁK, KINCS szerkesztés.

KINCS
KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

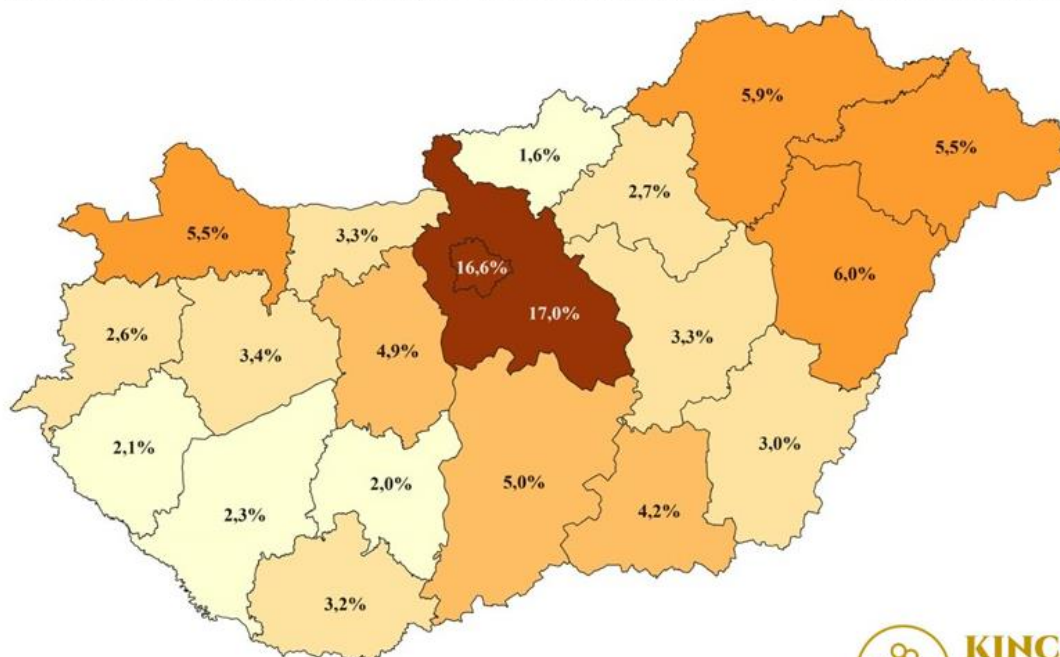
² 20 szerződéskötő lakóhelyét nem sikerült beazonosítani, így a szummázott összeg 20 darabbal több.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

A babaváró támogatás igénybe vevőinek megoszlása vármegyék szerint

Az adatok 2019. július-2024. június időszakra vonatkoznak.
Forrás: MÁK, KINCS szerkesztés.

KINCS
KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

A lakosság arányához képest Pest, Győr-Moson-Sopron, Hajdú-Bihar, Fejér, Komárom-Esztergom, Csongrád-Csanád és Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyékben valamivel többen igényelték a Babaváró támogatást.

Ugyanakkor megfigyelhető, hogy az ország minden vármegyéjében **az igénybevételi számok igazodnak a lakosság számarányához**, nincs olyan vármegye, ahol a lakosságszámhoz képest sokkal kevesebben vagy sokkal többen vették volna fel a Babaváró támogatást.

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

*Babaváró támogatást igénybe vevők száma és aránya, lakóhelyének lakosságszáma és aránya
vármegyék szerint 2019. július és 2024. június között ³⁴*

Vármegye	Lakosság száma (fő)	Lakosság aránya a teljes népességhez képest	Szerződések száma (db)	Szerződések aránya
Bács-Kiskun	494 563	5,2%	23 475	5,0%
Baranya	355 315	3,7%	15 089	3,2%
Békés	314 380	3,3%	13 939	3,0%
Borsod-Abaúj-Zemplén	624 219	6,5%	27 540	5,9%
Budapest	1 671 004	17,4%	77 171	16,6%
Csongrád-Csanád	391 207	4,1%	19 619	4,2%
Fejér	419 565	4,4%	22 696	4,9%
Győr-Moson-Sopron	471 309	4,9%	25 650	5,5%
Hajdú-Bihar	520 656	5,4%	27 898	6,0%
Heves	287 533	3,0%	12 668	2,7%
Jász-Nagykun-Szolnok	356 388	3,7%	15 175	3,3%
Komárom-Esztergom	301 492	3,1%	15 456	3,3%
Nógrád	182 038	1,9%	7 580	1,6%
Pest	1 328 790	13,8%	79 152	17,0%
Somogy	295 316	3,1%	10 613	2,3%
Szabolcs-Szatmár-Bereg	527 968	5,5%	25 851	5,5%
Tolna	208 044	2,2%	9 138	2,0%
Vas	249 812	2,6%	11 991	2,6%
Veszprém	338 342	3,5%	15 648	3,4%
Zala	261 803	2,7%	9 647	2,1%
Összesen	9 599 744	100,0%	466 016	100,0%

Az igénybe vevőknél a párok tagjai külön szerepelnek.

Forrás: MÁK, KSH, KINCS szerkesztés

³ 20 szerződéskötő lakóhelyét nem sikerült beazonosítani, így a szummázott összeg 20 darabbal több.

⁴ 20 szerződéskötő lakóhelyét nem sikerült beazonosítani, így a szummázott összeg 20 darabbal több.

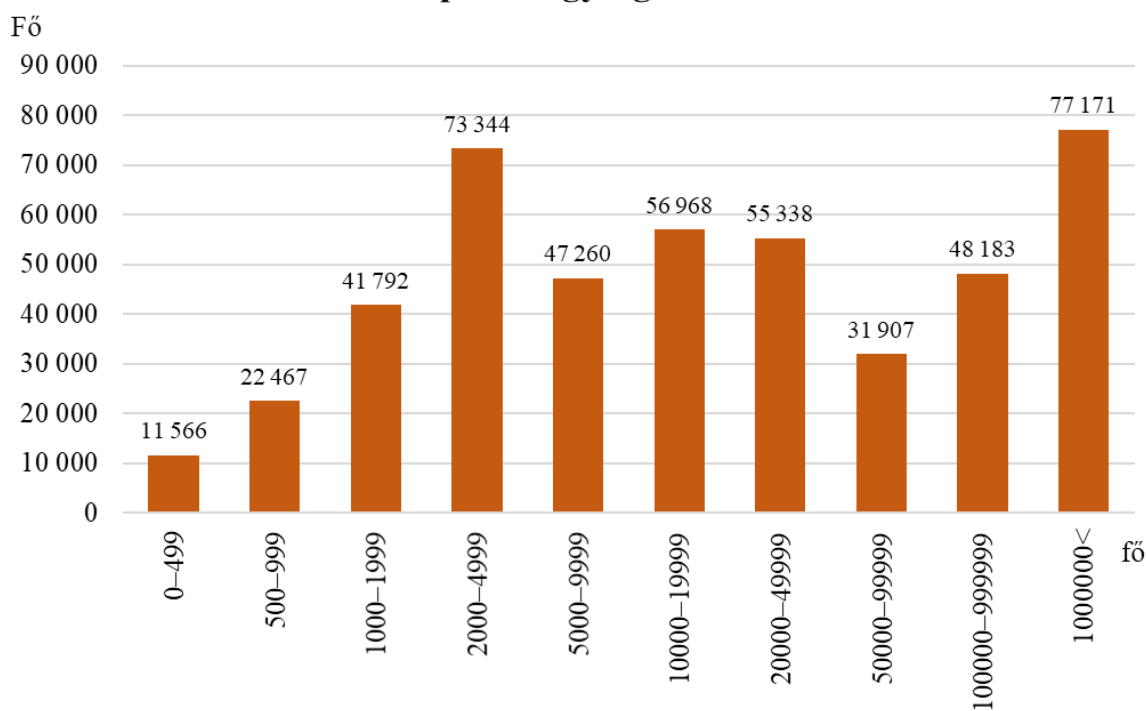
KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Településméret szerint megmutatkozik, hogy – Budapesten kívül – a 2-5 ezer fős és a 10-20 ezres lakosságszámú települések azok, ahonnan a legtöbb igénylést regisztrálták.

Az igénylések megoszlása arányaiban illeszkedik a településméret szerinti lakosságszám megoszláshoz, tehát **nincs olyan település méret, ahol sokkal nagyobb vagy kisebb mértékű lenne a babaváró népszerűsége**, a településméret tehát nem befolyásoló tényező a babaváró igénybevétele során.

A babaváró támogatás igénybe vevőinek száma településméret szerint

Az adatok 2019. július-2024. június időszakra vonatkoznak.
Az igénybe vevőknél a párok tagjai külön szerepelnek.
Forrás: MÁK, KINCS szerkesztés.

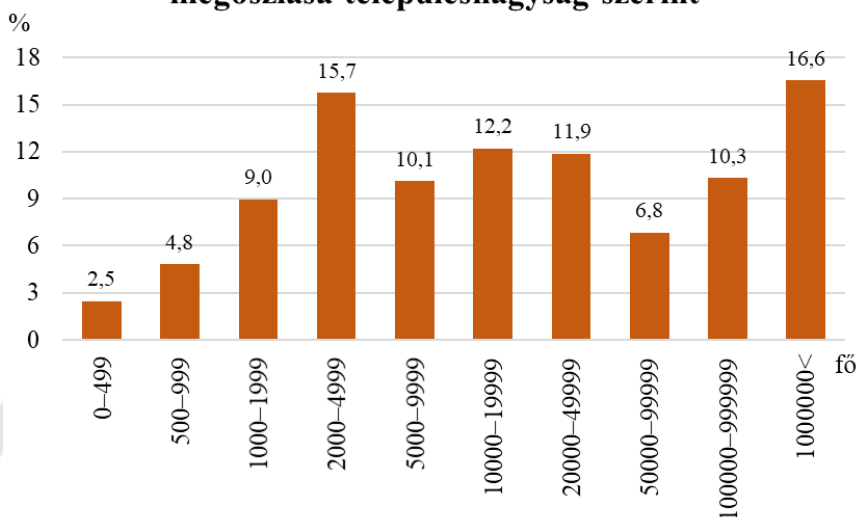
KINCS
KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

A babaváró támogatás igénybe vevőinek megoszlása településnagyság szerint

Az adatok 2019. július-2024. június időszakra vonatkoznak.
Forrás: MÁK, KINCS szerkesztés.

Babaváró támogatást igénybe vevők száma és aránya, lakóhelyének lakosság száma és aránya településnagyság szerint 2019 július és 2024 június között ⁵

Településnagyság	Lakosság szám (fő)	Lakosság aránya	Szerződések száma (db)	Szerződések aránya
0 - 499	298 923	3,1%	11 566	2,5%
500 - 999	484 706	5,0%	22 467	4,8%
1000 - 1999	853 641	8,9%	41 792	9,0%
2000 - 4999	1 393 989	14,5%	73 344	15,7%
5000 - 9999	899 714	9,4%	47 260	10,1%
10000 - 19999	1 110 121	11,6%	56 968	12,2%
20000 - 49999	1 168 960	12,2%	55 338	11,9%
50000 - 99999	716 534	7,5%	31 907	6,8%
100000 - 999999	1 002 152	10,4%	48 183	10,3%
Budapest	1 671 004	17,4%	77 171	16,6%
Összesen	9 599 744	100,0%	466 016	100,0%

Az igénybe vevőknél a párok tagjai külön szerepelnek.

Forrás: MÁK, KSH, KINCS szerkesztés

⁵ 20 szerződéskötő lakóhelyét nem sikerült beazonosítani, így a szummázott összeg 20 darabbal több.

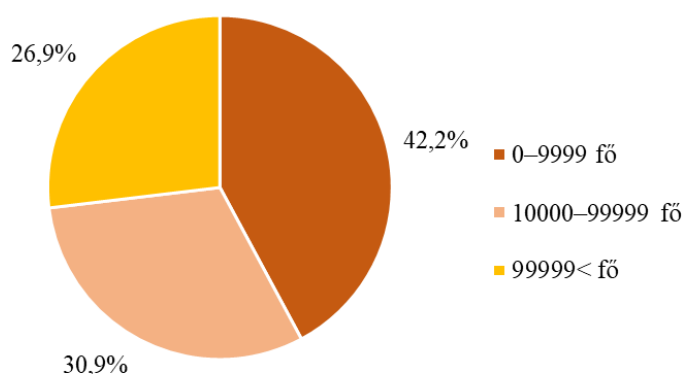

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

A babavárót tízből négy esetben 10 ezer fő alatti településen vették igénybe. Nagyjából minden negyedik babavárót 100 ezer fő feletti városokban élők igényelték.

A babaváró támogatás igénybe vevőinek megoszlása összevont településnagyság szerint

Az adatok 2019. július-2024. június időszakra vonatkoznak.
Forrás: MÁK, KINCS szerkesztés.

Babaváró és jövedelmi helyzet

A települések adóerőképességét vizsgálva lehet következtetni arról, hogy elsősorban mely jövedelmi helyzetben lévő családok vették igénybe a babavárót.

Az összes babavárót igénylő család harmada az alsó két kvintilishez tartozó településen vette fel a babavárót, a családok 36,5 százaléka a harmadik, középső kvintilishez tartozó településeken él és 28,8 százalékuk tartozik a felső két kvintilishez. Legnagyobb arányban a közepes adóerőképességű településeken vették fel a babavárót, ahol az igénybevételi arányok meghaladják az ilyen településen élők lakosságszám szerinti részarányát.

Összességében megállapítható, hogy **a babaváró igénybevételének megoszlása megegyezik a településeken élők jövedelmi helyzete szerinti megoszlással**, azaz a legszegényebb és a leggazdagabb településeken is ugyanolyan nagy népszerűségnek örvend a Babaváró támogatás. A középosztály körében, azaz a középső ötödben vették igénybe legtöbbször a támogatást.

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT*A Babaváró támogatás igénybevételi arányai a településeken élők jövedelmi helyzetete alapján*

	Alsó 1-2 kvintilis	Középső kvintilis (3.)	Felső 4-5 kvintilis	Összesen
Darab, illetve fő				
Települések száma	2 393	657	105	3 155
Lakónépesség száma (2023. jan. 1.)	3 674 824	3 232 428	2 692 492	9 599 744
Babaváró támogatást igénylők száma (2019. július – 2024. június)	161 546	170 089	134 361	465 996
Arányok, %				
Települések aránya	75,8%	20,8%	3,3%	100%
Lakónépesség aránya (2023. jan. 1.)	38,3%	33,7%	28,0%	100%
Babaváró támogatást igénylők aránya (2019. július – 2024. június)	34,7%	36,5%	28,8%	100%

Forrás: KINCS szerkesztés (MÁK és KSH adatok alapján, a település adóerőképessége alapján)

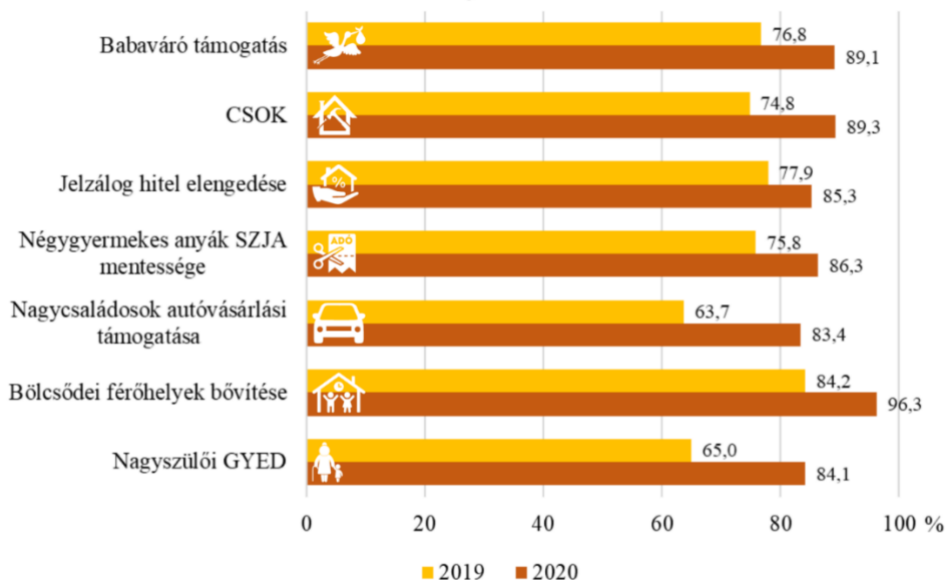
KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Babavárá megítélése

A Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért (KINCS) a Családvédelmi Akcióterv bevezetésekor, 2019-ben, és 2020-ban is közvéleménykutatást ⁶ készített az intézkedések megítélésével kapcsolatban.

A Családvédelmi Akcióterv egyes intézkedéseivel egyetértők aránya

Forrás: KINCS, KINCS szerkesztés.

⁶ Az első felmérés során 2019 áprilisában 1000, 18 és 45 év közötti gyermekvállalási korban lévő egyén megkérdezése történt CATI módszerrel, 500 férfi és 500 nő került a mintába. Csak azok vehettek részt a felmérésben, akik hallottak a Családvédelmi Akciótervről, azaz az összes telefonon felhívott (1 376 fő) 73%-a. Az országos minta 50%-a gyermektelen, 20%-a egygyermekes, 20%-a kétgyermekes, 10%-a három- vagy több gyermekes volt. Iskolai végzettség tekintetében 18%-uk alap-, 36%-uk közép- és 46%-uk felsőfokú végzettséggel rendelkezett. A megkérdezettek közül 40% volt házaspár, 27% élt élettársi kapcsolatban, 30% volt egyedülálló, 2% elvált és 1% özvegy.

2020. május 18-20. között a felmérést megismételték, az addigi tapasztalatokkal kiegészítve. Az 1000 fős mintába fele-fele arányban kerültek nők és férfiak. 42%-uknak alacsony, 37%-uknak közepes, 21%-uknak felsőfokú végzettsége volt. A válaszadók nagyjából azonos arányban tartoztak a 18-29, a 30-39 és a 40-49 éves korosztályhoz. 35%-uk házaspár, 31-31%-uk élettársi kapcsolatban vagy egyedül élt, 2%-uk pedig elvált. A minta 18%-a élt Budapesten, 20%-a megyeszékhelyen, 32%-a egyéb városban, 30%-a pedig községben, faluban. A megkérdezettek közül 507 főnek, 51%-nak volt gyermeke. A gyermekesek 34%-ának egy, 38%-ának kettő, 28%-ának három vagy több gyermeke született.

KINCS

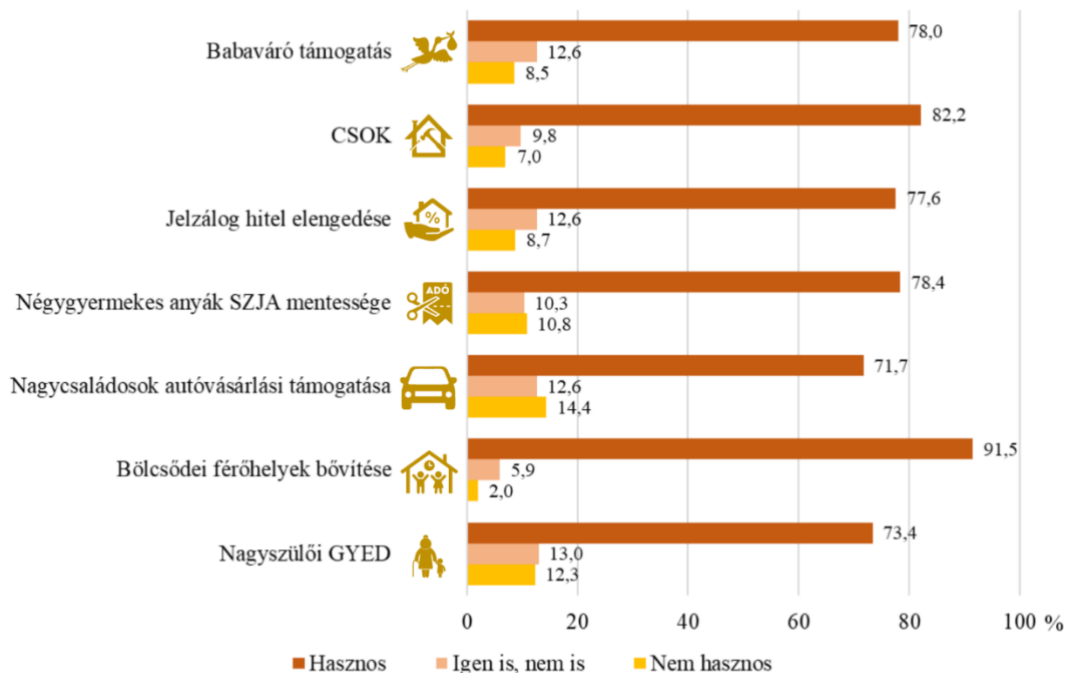
KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

2019-ben a válaszadók döntő többsége (64-84%-a) a Családvédelmi Akcióterv valamennyi intézkedésével egyetértett. 2020-ban még pozitívabban vélekedtek a válaszadók, sőt ebben az évben már 80% fölötti támogatottságról beszélhetünk a különböző intézkedéseket illetően.

A Babaváró támogatás bevezetésével 2019-ben a válaszadók 77 százaléka, 2020-ban már 89 százaléka értett egyet. 2019-ben a harmadik legnépszerűbb intézkedés volt a bölcsődefejlesztés és a jelzáloghitel elengedése után. 2020-ban a CSOK-kal és a Babaváró támogatással értettek egyet a legtöbben a bölcsődei férőhelyek bővítése után. A Babaváró támogatás a koronavírus járvány időszaka alatt is megtartotta a népszerűségét.

2020-ban a válaszadók több mint 70 százaléka hasznosnak tartotta a családpolitikai intézkedéseket, a Babaváró támogatás esetében ez 78 százalékos volt. A Babaváró támogatást a gyermekek 82 százaléka, míg a gyermektelenek 74 százaléka tartotta hasznosnak.

A válaszadók véleménye a Családvédelmi Akcióterv egyes intézkedéseinek hasznosságáról

Forrás: KINCS, KINCS szerkesztés.

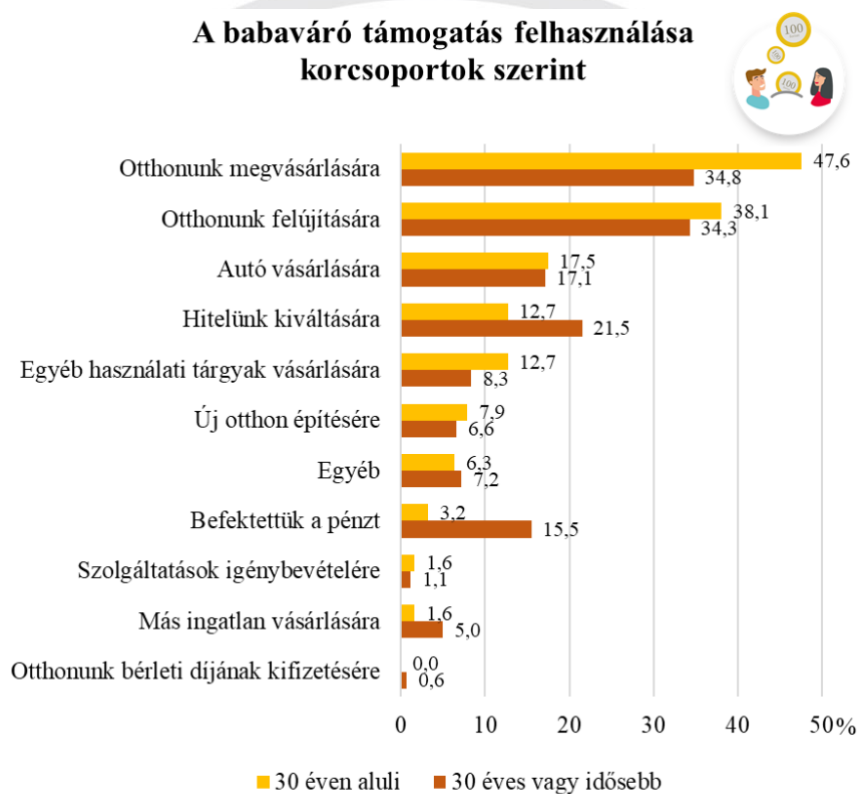
KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Babaváró felhasználása

A KINCS 2022 októberi, 500 kisgyermekes anya körében történt felmérése alapján az látható, hogy a 30 év alatti és feletti korosztályban is az igénylők elsősorban otthonukra, annak megvásárlására, felújítására fordították a Babaváró támogatást, közülük is leginkább a 30 év alattiak használták otthonteremtésre az igényelt összeget.

A babaváró támogatás felhasználása korcsoportok szerint

Forrás: KINCS (2022. október), KINCS szerkesztés.

A Babaváró támogatást mind a 30 év alattiak, mind a 30 év felettiak körében a legnagyobb arányban otthonvásárlásra, illetve otthonfelújításra fordították. A 30 év felettiak a harmadik legnagyobb arányban hitelkiváltásra használták fel a támogatást, míg a 30 év alattiak az autóvásárlásra fordították az igényelt összeget.

KINCS

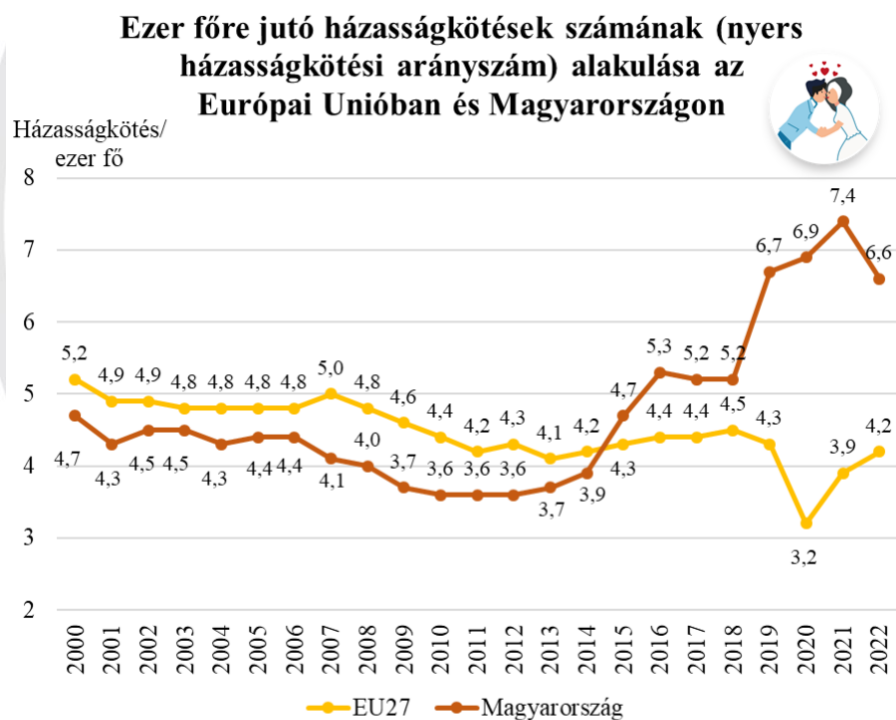
KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Babaváró népesedési hatásai

A Babaváró támogatás 2019 februári bejelentésének hatása mérhető változást hozott a népesedési adatokban. Mind a házasságkötések, mind a születések száma, ahogy a termékenységi ráta is 2022 nyaráig emelkedett. Magyarországot a 2020-2021-es időszakban az uniós trendekkel ellentétben javuló népesedési adatok jellemezték, de még 2022-ben is ez EU-s átlagot meghaladó mértékű volt a házassági és gyermekvállalási kedv.

Babaváró hatása a házasságkötésekre

A magyar családpolitikai intézkedéseknek köszönhetően a házasságkötések száma meredeken emelkedett 2019 után. Miközben az Unió valamennyi országában csökkent a házasságkötések száma a pandémia éveiben, egyedül Magyarországon volt növekedés.

Forrás: Eurostat, KINCS szerkesztés.

KINCS
KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

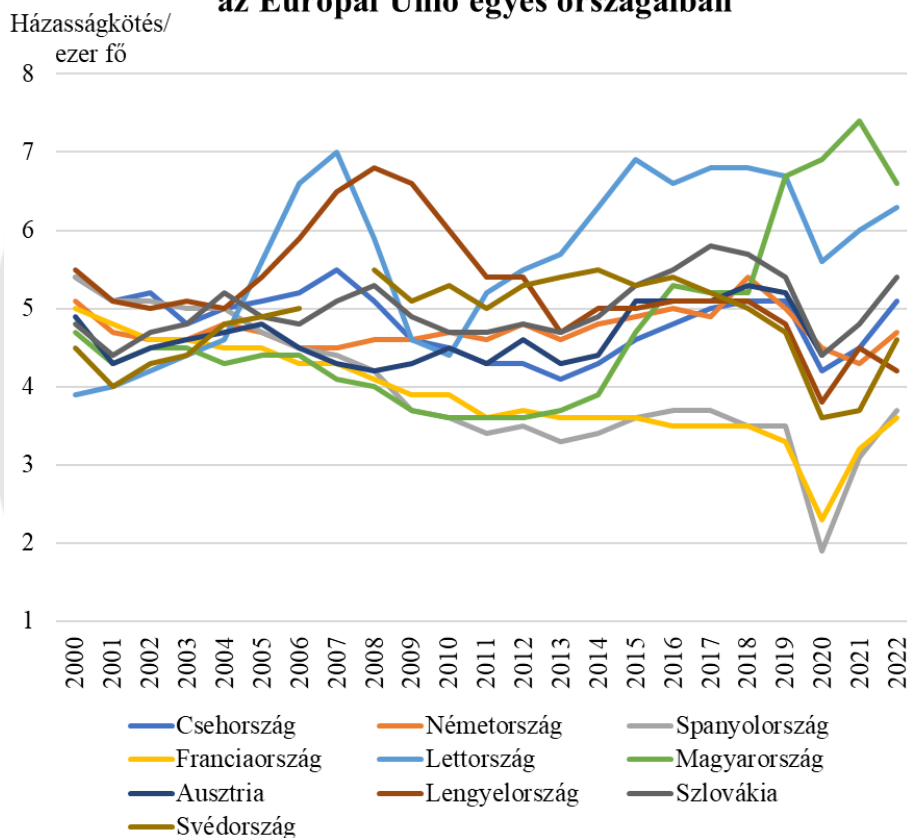
KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

A babaváró hatására 2021-re 2010-hez képest megduplázódott a házasságkötések száma, 1986 óta nem kötöttek annyi házasságot, mint 2021-ben. 2021-ben még 72 030 házasságot kötöttek, ami a háborús válság hatására 2023-ra a KSH adatai szerint 50 150-re esett vissza, ami még így is közel 15 ezerrel több, mint 2010-ben.

A babaváró bevezetése óta az ezer főre jutó házasságkötések tekintetében az Európai Unió rekorderei vagyunk.

Ezer főre jutó házasságkötések számának (nyers házasságkötési arányszám) alakulása az Európai Unió egyes országaiban

Forrás: Eurostat, KINCS szerkesztés.

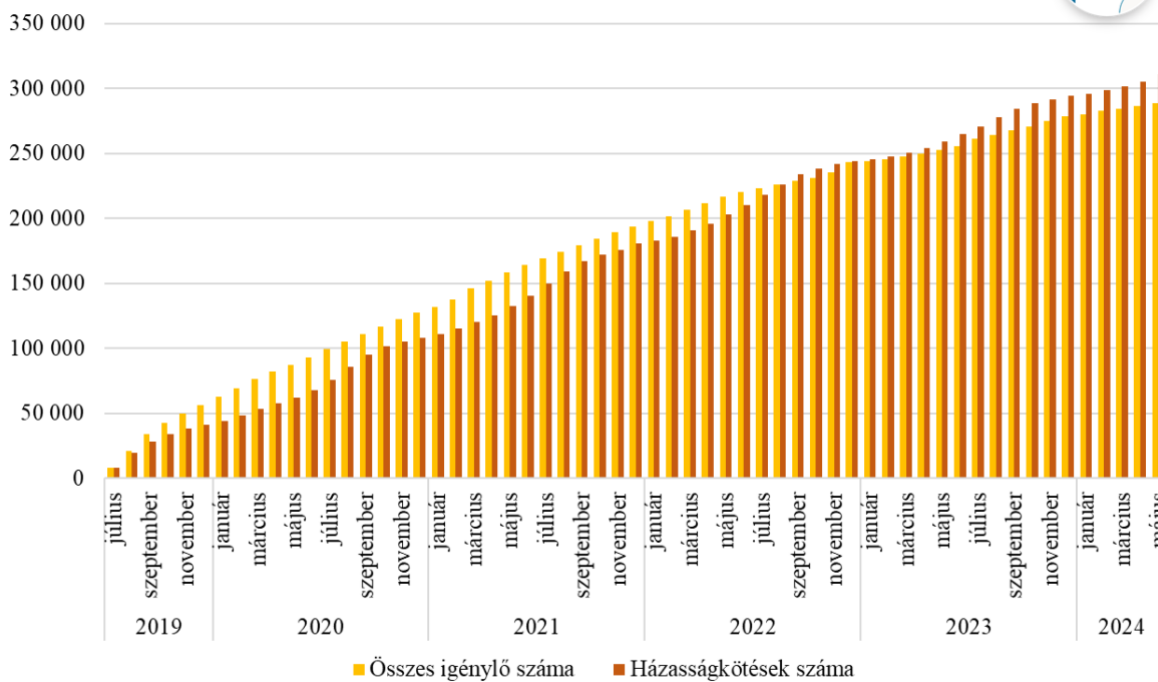
KINCS
KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Babaváró támogatást igénylők számának és a házasságkötések számának alakulása (kumulált adatok)

Az ábrán kumulált adatok szerepelnek, melyek a támogatás bevezetése (2019. július 1.) és az adott hónap utolsó napja közötti időszakra összesített értékek.

Forrás: MÁK, KSH, KINCS szerkesztés.

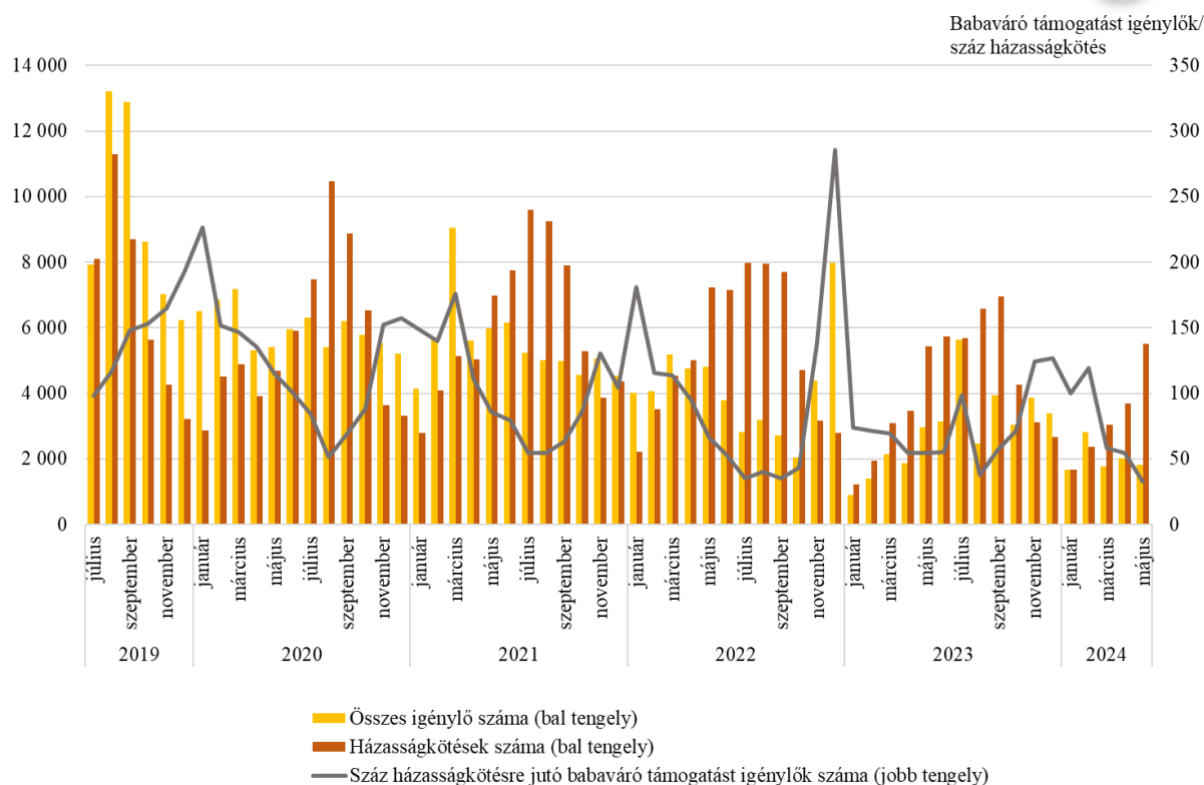
KINCS
KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

A babaváró támogatást igénylők, a házasságkötések, valamint a száz házasságkötésre jutó babaváró támogatást igénylők számának alakulása havi bontásban

Forrás: MÁK, KSH, KINCS szerkesztés.

A babaváró 2019 júliusi bevezetése óta eltelt öt évben (2024 májusig) összesen 310 677 házasságot kötöttek. **A házasságkötések számához viszonyítva, 78,5%-ban vettek igénybe babavárót**, azaz feltételezhetjük, hogy a házasságot kötők többsége élt a babaváró nyújtotta lehetőséggel.

Babaváró hatása a gyermekvállalásra

Az EU tagországaihoz képest Magyarországon az ezer főre jutó születések száma (nyers születési arányszám) a babaváró bevezetésétől kezdve 2021-ig folyamatos növekedést mutatott meghaladva az

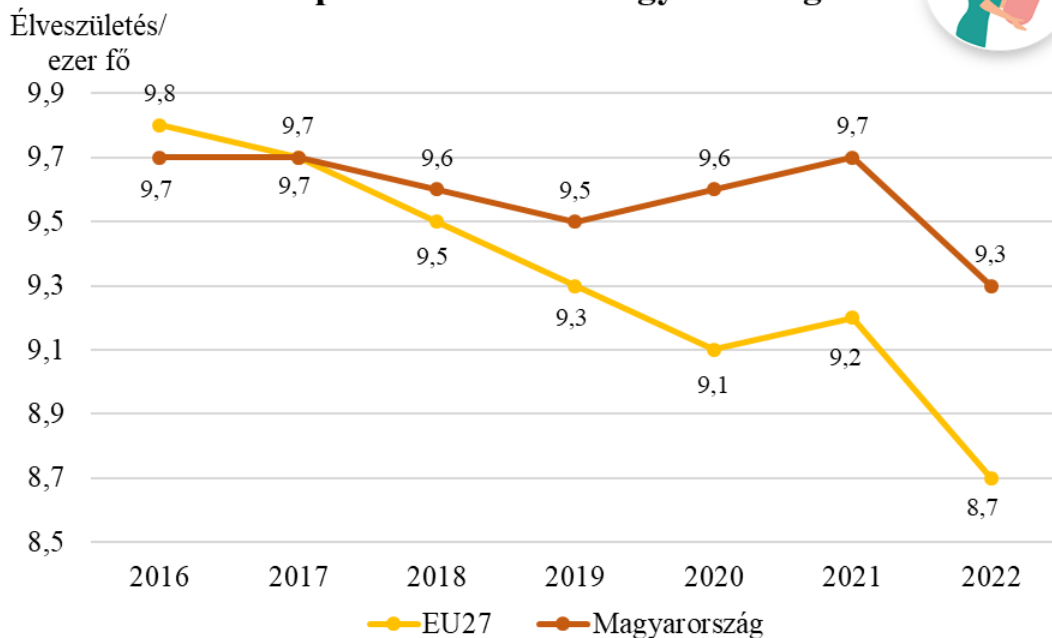

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

EU átlagot, ami már évek óta csökkent. 2022-ben minden európai országban, így hazánkban is csökkent a születési arányszám, de még meghaladta az EU átlagát.

Ezer főre jutó élveszületések számának (nyers élveszületési arányszám) alakulása az Európai Unióban és Magyarországon

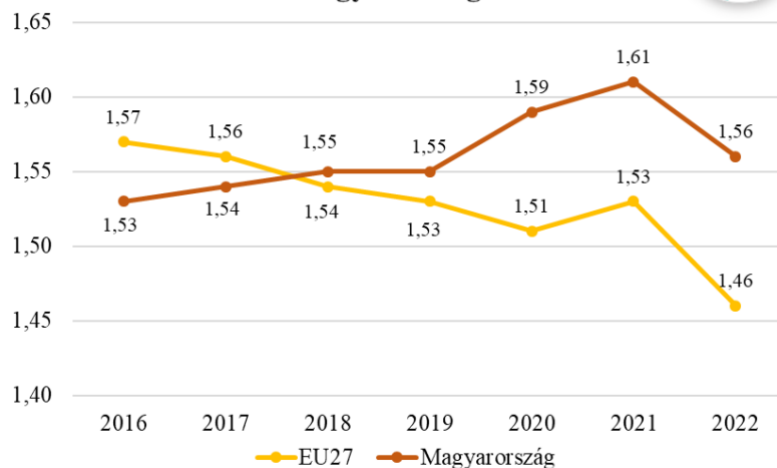
Forrás: Eurostat, KINCS szerkesztés.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Amíg az Európai Unión belül a teljes termékenységi arányszám is 2016-tól folyamatosan csökkent, addig hazánkban 2021-ig folyamatosan nőtt, legnagyobb mértékben éppen a babaváró első két évében 2019 és 2021 között.

KINCSKOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT**Teljes termékenységi arányszám (TTA)
alakulása az Európai Unióban és
Magyarországon**

Forrás: Eurostat, KINCS szerkesztés.

Magyarországon a születések száma 2020-ban az előző évihez képest 3,5%-kal nőtt és a növekedés folytatódott 2021-ben is. 2022-ben és 2023-ban viszont – ahogy a legtöbb európai országban – hazánkban is kevesebb gyermek született.

Év	Élveszületések száma, összesen	Ezer lakosra jutó élveszületések száma	Termékenységi arányszám (TTA)
2011	88 049	8,8	1,23
2012	90 269	9,1	1,34
2013	88 689	9,0	1,34
2014	91 510	9,3	1,41
2015	91 690	9,3	1,44
2016	93 063	9,5	1,49
2017	91 577	9,4	1,49
2018	89 807	9,2	1,49
2019	89 193	9,1	1,49
2020	92 338	9,5	1,56
2021	93 039	9,6	1,59
2022	88 491	9,1	1,52
2023	85 200	8,9	1,51

Gyermekvállalási mutatók 2011 óta (Forrás: KSH)

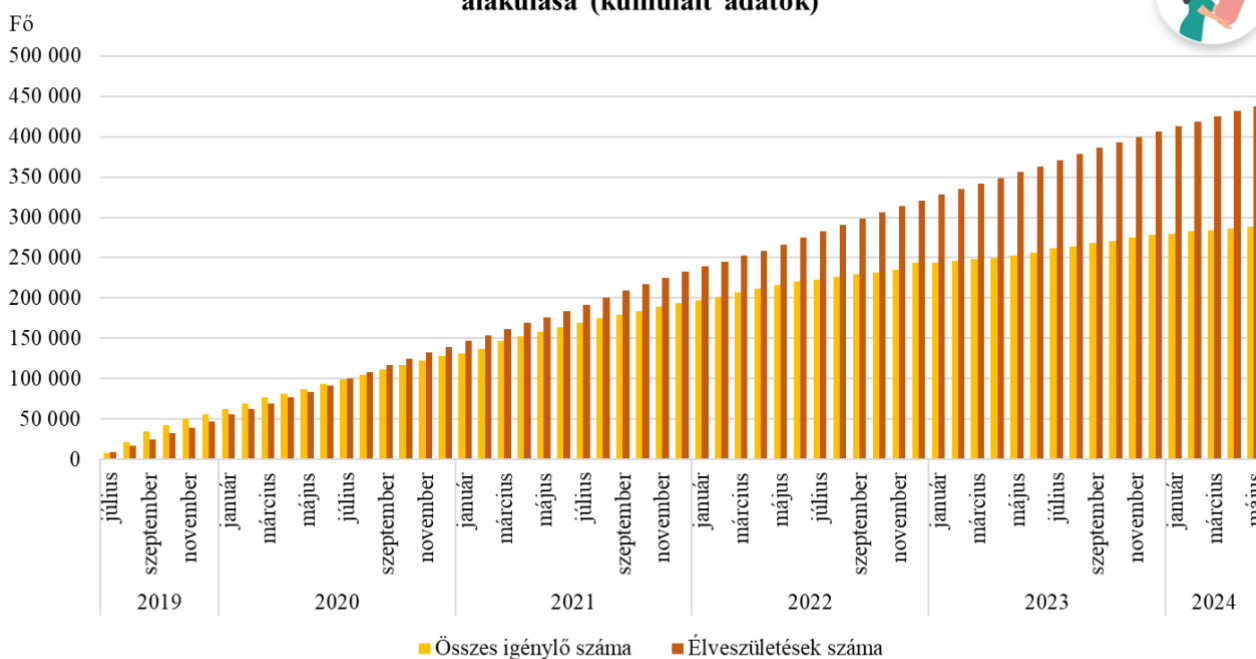

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

A Babaváró támogatás bevezetése óta eltelt öt évben (2024 májusig) **a születések számához képest 56 százalékban vettek igénybe Babaváró támogatást**, ami azt jelzi, hogy a babaváró széles körben eljutott a gyermeket vállalókhoz.

Babaváró támogatást igénylők számának és az élveszületések számának alakulása (kumulált adatok)

Az ábrán kumulált adatok szerepelnek, melyek a támogatás bevezetése (2019. július 1.) és az adott hónap utolsó napja közötti időszakra összesített értékek.
Forrás: MÁK, KSH, KINCS szerkesztés.

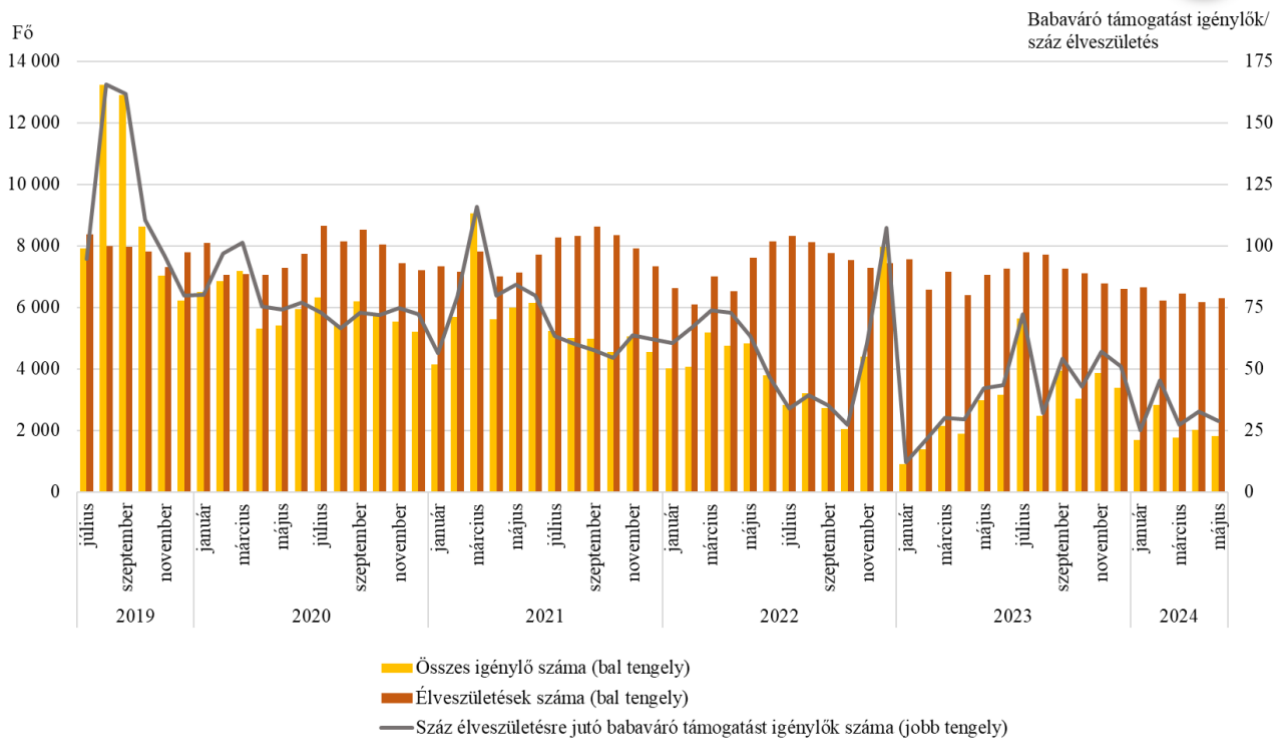
KINCS
KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

A babaváro támogatást igénylők, az élveszületések, valamint a száz élveszületésre jutó babaváro támogatást igénylők számának alakulása havi bontásban

Forrás: MÁK, KSH, KINCS szerkesztés.

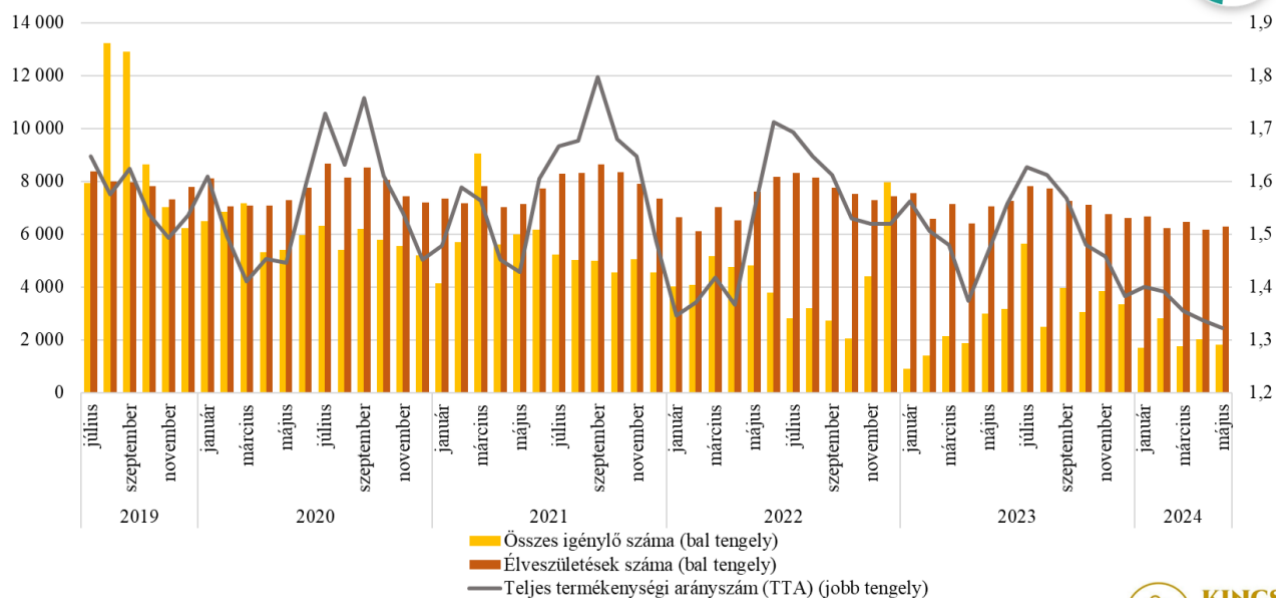
A babaváro igénybevételi adatai, a születések számának és a termékenységi rátának az alakulása kapcsán felfedezhető a ciklikusság és a párhuzamosság, amiből arra lehet következtetni, hogy a babaváro jelentősen befolyásolta a gyermekvállalási mutatókat.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

A babaváró támogatást igénylők, az élveszületések számának, valamint a teljes termékenységi arányszám (TTA) alakulása havi bontásban

Forrás: MÁK, KSH, KINCS szerkesztés.

Babaváró hatása a születésszámokra

A 2019-es Családvédelmi Akcióterv részeként bevezetett babaváró támogatás jelentősen megnövelte a gyermekvállalási kedvet, hiszen a bevezetést követően a 2019-es 1,49-es teljes termékenységi ráta 2020-ra 1,56-ra, majd 2021-re 1,59-re emelkedett. A születések száma a 2019-es 89 193 gyermekről 2020-ban 92 338-ra, 2021-ben pedig 93 039 gyermekre növekedett. **2019 és 2021 között a teljes termékenységi ráta, azaz a gyermekvállalási kedv 6,7 %-kal nőtt, a születések száma ugyanakkor ennél kisebb mértékben 4,3%-kal emelkedett.**

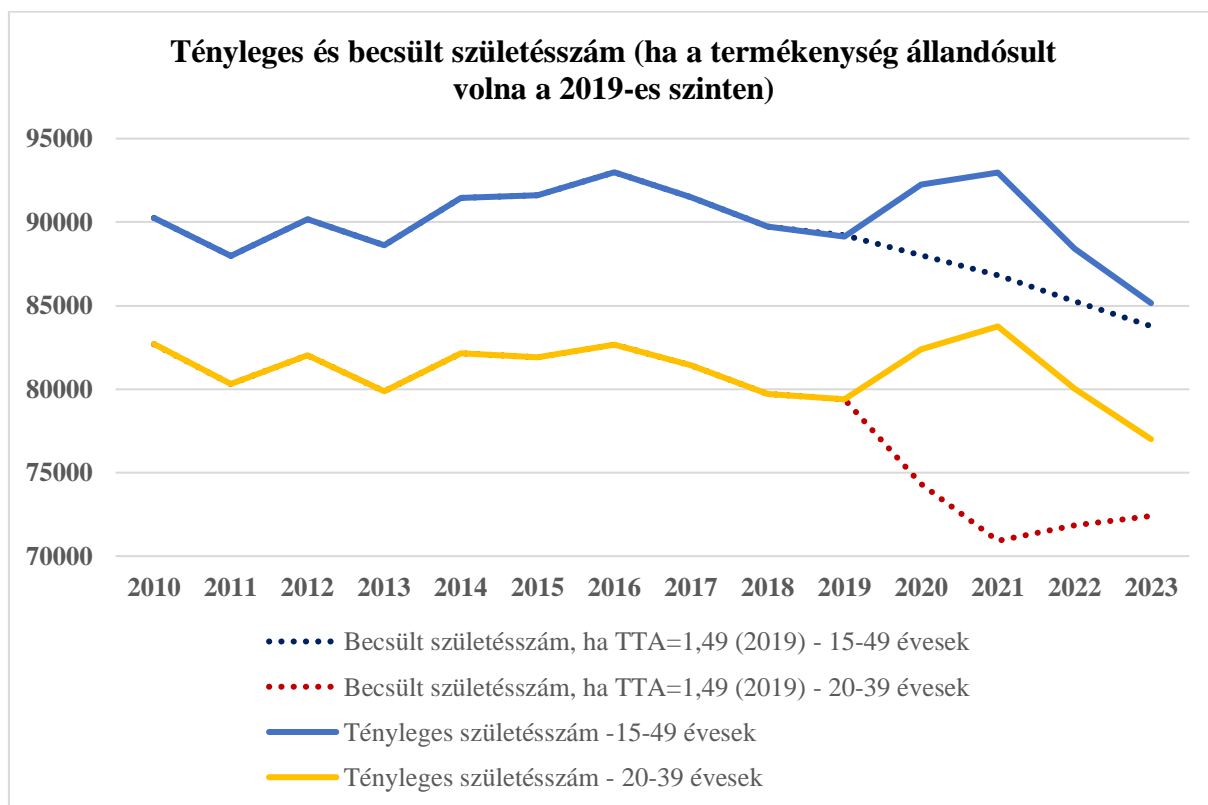
Amennyiben a gyermekvállalási magatartás a 2019-es szinten állandósult volna (1,49-es TTA), akkor 2020 és 2023 között a 15-49 éves női korosztályban 15 ezerrel (14 962) kevesebb gyermek jött volna a világra.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

A babaváró támogatás születésszámokat pozitívan befolyásoló hatása ugyanakkor a célcsoportnak számító 20-39 éves női korosztályban még markánsabban megmutatkozik: **2020 és 2023 között a 20-39 éves női korosztályban 33,7 ezerrel (33 713) kevesebb gyermek jött volna a világra, ha a teljes termékenységi arányszám a 2019-es 1,49-es szinten állandósult volna.**

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Összegzés

A kormány 2019 februárjában jelentette be, hogy elindítja a Családvédelmi Akciótervet, mely hét intézkedésből állt, zászlóshajója pedig a Babaváró támogatás volt, amelynek igénybevételére 2019. július 1-től van lehetőség. A Babaváró támogatás kezdetben maximum 10 millió, jelenleg 11 millió forintos kamatmentes, szabad felhasználású, 5-20 évre szóló kölcsön, amit gyermeket tervező házaspárok tudnak felvenni. Amennyiben a kölcsönkérelem benyújtását követően a családba gyermek születik, 3 évig nem kell a havonta maximum 51 ezer forintos törlesztőrészt fizetni és a teljes futamidőre kamatmentes lesz a felvett kölcsön. A második gyermek megszületése esetén újabb 3 évre szünetel a törlesztés, és a fennálló tartozás 30 százalékát elengedik, a harmadik gyermek megszületésekor pedig a teljes fennmaradó tartozást elengedik.

2024. júniusáig a bevezetést követő öt év alatt közel negyedmillió család (több mint 245 000 házaspár, azaz majdnem félmillió gyermekvállalási korban lévő magyar) számára folyósítottak babavárót, közel 2400 Mrd Ft értékben, az átlagosan felvett összeg 9,7 millió Ft volt.

Az igénybe vevők mintegy harmada vidéki kisvárosból (33,2%), mintegy ötöde megyei jogú városból vette igénybe a Babaváró támogatást (19,3%), községből 30,9%-uk, hatodik pedig Budapesten (16,6%). Fontos kiemelni, hogy az igénybevételi arányok mind a település típusa, a település mérete és a megyei eloszlás alapján is megfelelnek a lakosság szám szerinti arányoknak, azaz a babaváró igénybevétele területi szempontból arányosan lefedi egész Magyarországot.

A települések adóerőképességét vizsgálva lehet következtetni arról, hogy elsősorban mely jövedelmi helyzetben lévő családok vették igénybe a babavárót. Az összes babavárót igénylő család harmada az alsó két ötödhöz tartozó településen vette fel a babavárót, a családok 36,5 százaléka a harmadik, középső ötödhöz tartozó településeken, míg 28,8 százaléka a felső két ötödhöz tartozó településeken élt a babaváró nyújtotta lehetőségekkel. Összességében megállapítható, hogy a babaváró igénybevételének megoszlása megegyezik a településeken élők jövedelmi helyzete szerinti megoszlással, azaz a legszegényebb és a leggazdagabb településeken is ugyanolyan nagy népszerűségnek örvend a Babaváró támogatás. A középosztály körében, azaz a középső ötödben vették igénybe legtöbbször a támogatást.

A Babaváró támogatás mérhető változást hozott Magyarország népesedési folyamataiban. 2019 után mind a házasságkötések, mind a születések száma, ahogy a termékenységi ráta is emelkedett a koronavírus-járvány ellenére, egészen 2022 nyaráig, amikor a háború okozta válság hatására a megtört a javuló tendencia.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

A babaváró hatására 2020 és 2023 között a 20-39 éves női korosztályban 33,7 ezerrel (33 713) kevesebb gyermek jött volna a világra, ha a teljes termékenységi arányszám a 2019-es 1,49-es szinten állandósult volna.

A pandémia éveiben az Európai Unió valamennyi országában csökkent a házasságkötések száma, egyedül Magyarországon volt növekedés. A babaváró bevezetése óta az ezer főre jutó házasságkötések tekintetében az Európai Unió rekorderei vagyunk és egyedül nálunk növekedett a házasságba született gyermekek aránya. A babaváró 2019 júliusi bevezetése óta eltelt öt évben (2024 májusig) a házasságkötések számához viszonyítva 78,5 százalékban vettek igénybe babavárót, azaz feltételezhetjük, hogy a házasságot kötők nagy többsége élt a babaváró nyújtotta lehetőséggel.

Az EU tagországaihoz képest Magyarországon az ezer főre jutó születések száma (nyers születési arányszám) a babaváró bevezetésétől kezdve 2021-ig folyamatos növekedést mutatott. Míg az Európai Unión belül a teljes termékenységi arányszám folyamatosan csökkent, addig hazánkban 2021-ig folyamatosan nőtt, legnagyobb mértékben éppen a babaváró első két évében. A Babaváró támogatás bevezetése óta eltelt öt évben (2024 májusig) a születések számához képest 56 százalékban vettek igénybe babaváró támogatást, ami azt jelzi, hogy a babaváró széles körben eljutott a gyermeket tervező párokhoz.

A Magyar Államkincstár által biztosított hivatalos adatok szerint Magyarország teljes területét lefedve a babaváró első öt évében közel félmillióan vették fel a támogatást, ami jelentős hozzájárulás minden munkából élő gyermeket vállaló család boldogulásához és általuk az egész ország gyarapodáshoz.